

## บทที่ 6

### สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยได้ศึกษาศักยภาพของกลุ่มในประเด็นการพัฒนาและต่อยอดสินค้าเกษตรในชุมชนสู่ระบบอาหารปลอดภัยภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้งหมด 5 กลุ่มเกษตรกร ในจังหวัดเชียงใหม่ ตามวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพของชุมชนเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อวิจัยและพัฒนาศักยภาพภาคการเกษตรของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ อย่างสร้างสรรค์ เพื่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน บนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการพัฒนาและต่อยอดสินค้าเกษตรในชุมชนสู่ระบบอาหารปลอดภัย ภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สามารถสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะได้ดังต่อไปนี้

#### 6.1 สรุปผลการวิจัย

##### 6.1.1 ศักยภาพของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ “การพัฒนาและต่อยอดสินค้าเกษตรในชุมชนสู่ระบบอาหารปลอดภัยภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” มีศักยภาพของกลุ่มเกษตรกรอาศัยวิธีการ SWOT Analysis สรุปได้ดังตารางที่ 6.1-6.4 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6.1 ประเด็นศักยภาพด้านจุดแข็งของกลุ่มเกษตรกร

| ลำดับ | ประเด็นจุดแข็ง                                                                                                                                                                  | จำนวนกลุ่มเกษตรกร | ร้อยละ |
|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--------|
| 1     | กลุ่มเกษตรกรมีสมาชิกที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการผลิต การตลาด คุณสมบัติของดิน การแปรรูปสินค้า การประชาสัมพันธ์ การจัดการบัญชีของกลุ่ม และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ผู้ที่สนใจได้ | 5 กลุ่มเกษตรกร    | 33.33  |
| 2     | สินค้าเกษตรของกลุ่มมีตลาดรองรับ                                                                                                                                                 | 4 กลุ่มเกษตรกร    | 26.67  |
| 3     | สินค้ามีการรับรองมาตรฐาน GAP และสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) หรือมีใบรับรองมาตรฐานของสินค้าอื่น ๆ                                                                         | 2 กลุ่มเกษตรกร    | 13.33  |

ที่มา: จากการวิจัย

ตารางที่ 6.1 ประเด็นศักยภาพด้านจุดแข็งของกลุ่มเกษตรกร (ต่อ)

| ลำดับ | ประเด็นจุดแข็ง                                                                                                                   | จำนวนกลุ่มเกษตรกร | ร้อยละ |
|-------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--------|
| 4     | กลุ่มเกษตรกรมีการจัดการขั้นตอนในการผลิตสินค้าเกษตรที่ครบวงจร                                                                     | 1 กลุ่มเกษตรกร    | 6.67   |
| 5     | พื้นที่ทำการเกษตรเหมาะแก่การเพาะปลูกพืชและมีปริมาณน้ำเพียงพอ                                                                     | 1 กลุ่มเกษตรกร    | 6.67   |
| 6     | กลุ่มเกษตรกรมี webpage และ facebook ในการประชาสัมพันธ์ และขายสินค้าเกษตรของตนเอง                                                 | 1 กลุ่มเกษตรกร    | 6.67   |
| 7     | สินค้าเกษตรของกลุ่มมีการตรวจสอบคุณภาพสินค้าอย่างสม่ำเสมอ ทั้งความสวยงามของสินค้า บรรจุภัณฑ์ และคุณภาพก่อนส่งสินค้าไปยังผู้บริโภค | 1 กลุ่มเกษตรกร    | 6.67   |
| รวม   |                                                                                                                                  |                   | 100.00 |

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 6.1 แสดงประเด็นศักยภาพด้านจุดแข็งของกลุ่มเกษตรกร พบว่าประเด็นจุดแข็งที่สำคัญที่สุดของกลุ่มเกษตรกรทั้งหมด 5 กลุ่มเกษตรกร ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรมีสมาชิกที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการผลิต การตลาด คุณสมบัติของดิน การแปรรูปสินค้า การประชาสัมพันธ์ การจัดการบัญชีของกลุ่ม และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ผู้ที่สนใจได้ มีจำนวน 5 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมา คือ สินค้าเกษตรของกลุ่มมีตลาดรองรับ มีจำนวน 4 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 26.67 สินค้ามีการรับรองมาตรฐาน GAP และสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) หรือมีใบรับรองมาตรฐานของสินค้าอื่น ๆ จำนวน 2 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 13.33 กลุ่มเกษตรกรมีการจัดการขั้นตอนในการผลิตสินค้าเกษตรที่ครบวงจร พื้นที่ทำการเกษตรเหมาะแก่การเพาะปลูกพืชและมีปริมาณน้ำเพียงพอ กลุ่มเกษตรกรมี webpage และ facebook ในการประชาสัมพันธ์ และขายสินค้าเกษตรของตนเอง และสินค้าเกษตรของกลุ่มมีการตรวจสอบคุณภาพสินค้าอย่างสม่ำเสมอ ทั้งความสวยงามของสินค้า บรรจุภัณฑ์ และคุณภาพก่อนส่งสินค้าไปยังผู้บริโภค มีจำนวนกลุ่มเกษตรกรในแต่ละประเด็น 1 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 6.67

ตารางที่ 6.2 ประเด็นศักยภาพด้านโอกาสของกลุ่มเกษตรกร

| ลำดับ | ประเด็นโอกาส                                                                                                      | จำนวนกลุ่มเกษตรกร | ร้อยละ |
|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--------|
| 1     | สินค้าเกษตรมีความต้องการในระดับประเทศทั้งในกลุ่มลูกค้ารายใหญ่และรายย่อย                                           | 4 กลุ่มเกษตรกร    | 50.00  |
| 2     | กลุ่มเกษตรกรมีหน่วยงานและสถาบันการศึกษาเข้ามาช่วยสนับสนุนในการจัดการฟาร์ม และให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ | 4 กลุ่มเกษตรกร    | 50.00  |
| รวม   |                                                                                                                   |                   | 100.00 |

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 6.2 แสดงประเด็นศักยภาพด้านโอกาสของกลุ่มเกษตรกร พบว่า ประเด็นโอกาสที่สำคัญที่สุดของกลุ่มเกษตรกรจากทั้งหมด 5 กลุ่มเกษตรกร ได้แก่ สินค้าเกษตรมีความต้องการในระดับประเทศทั้งในกลุ่มลูกค้ารายใหญ่และรายย่อย และกลุ่มเกษตรกรมีหน่วยงานและสถาบันการศึกษาเข้ามาช่วยสนับสนุนในการจัดการฟาร์ม และให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ มีจำนวนกลุ่มเกษตรกรเท่ากัน คือ 4 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 50.00

ตารางที่ 6.3 ประเด็นจุดอ่อนของกลุ่มเกษตรกร

| ลำดับ | ประเด็นจุดอ่อน                                                               | จำนวนกลุ่มเกษตรกร | ร้อยละ |
|-------|------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--------|
| 1     | เกษตรกรยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการฟาร์มที่ดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด    | 2 กลุ่มเกษตรกร    | 50.00  |
| 2     | เกษตรกรยังไม่สามารถผลิตสินค้าในปริมาณที่มากตามคำสั่งซื้อสินค้าของผู้บริโภค   | 1 กลุ่มเกษตรกร    | 25.00  |
| 3     | สินค้าของกลุ่มมีข้อจำกัดในความหลากหลายของตัวสินค้าให้เข้ากับแต่ละกลุ่มลูกค้า | 1 กลุ่มเกษตรกร    | 25.00  |
| รวม   |                                                                              |                   | 100.00 |

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 6.3 แสดงประเด็นจุดอ่อนของกลุ่มเกษตรกร พบว่า ประเด็นจุดอ่อนที่สำคัญที่สุดของกลุ่มเกษตรกรทั้งหมด 5 กลุ่มเกษตรกร ได้แก่ เกษตรกรยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการฟาร์มที่ดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด มีจำนวน 2 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา คือ



เกษตรกรยังไม่สามารถผลิตสินค้าในปริมาณที่มาก ตามคำสั่งซื้อสินค้าของผู้บริโภค และสินค้าของกลุ่มมีข้อจำกัดในความหลากหลายของตัวสินค้าให้เข้ากับแต่ละกลุ่มลูกค้า มีจำนวนกลุ่มเกษตรกรเท่ากัน 1 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 25.00

ตารางที่ 6.4 ประเด็นอุปสรรคของกลุ่มเกษตรกร

| ลำดับ | ประเด็นอุปสรรค                                                                             | จำนวนกลุ่มเกษตรกร | ร้อยละ |
|-------|--------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--------|
| 1     | สินค้าเกษตรมีความต้องการในระดับชุมชนจากกลุ่มลูกค้าประจำเท่านั้น ทำให้ตลาดไม่มีความหลากหลาย | 3 กลุ่มเกษตรกร    | 37.50  |
| 2     | เกษตรกรขาดอำนาจในการต่อรองพ่อค้าคนกลาง                                                     | 2 กลุ่มเกษตรกร    | 25.00  |
| 3     | สินค้าเกษตรของกลุ่มมีคู่แข่งทางการตลาดจำนวนมาก                                             | 2 กลุ่มเกษตรกร    | 25.00  |
| 4     | กลุ่มเกษตรกรขาดแคลนแรงงานในการผลิตเนื่องจากค่าแรงที่สูงขึ้น                                | 1 กลุ่มเกษตรกร    | 12.50  |
| รวม   |                                                                                            |                   | 100.00 |

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 6.4 แสดงประเด็นอุปสรรคของกลุ่มเกษตรกร พบว่า ประเด็นอุปสรรคที่สำคัญที่สุดของกลุ่มเกษตรกรทั้งหมด 5 กลุ่มเกษตรกร ได้แก่ สินค้าเกษตรมีความต้องการในระดับชุมชนจากกลุ่มลูกค้าประจำเท่านั้น ทำให้ตลาดไม่มีความหลากหลาย มีจำนวน 3 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมา คือ เกษตรกรขาดอำนาจในการต่อรองพ่อค้าคนกลาง และสินค้าเกษตรของกลุ่มมีคู่แข่งทางการตลาดจำนวนมาก มีจำนวน 2 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 25.00 และกลุ่มเกษตรกรขาดแคลนแรงงานในการผลิตเนื่องจากค่าแรงที่สูงขึ้น จำนวน 1 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50

6.1.2 การพัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ โดยการพัฒนาและต่อยอดสินค้าเกษตรในชุมชนสู่ระบบอาหารปลอดภัยภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

การวิจัยอาศัยการวิเคราะห์และประเมินผลโดยใช้แบบจำลอง Diamond Model ของ Michael E. Porter (1990) และแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนาและต่อยอดสินค้าเกษตรในชุมชนสู่ระบบอาหารปลอดภัย มีทั้งหมด 7 ประเด็น ดังตารางที่ 6.5

ตารางที่ 6.5 แนวทางการพัฒนาและต่อยอดสินค้าเกษตรในชุมชนสู่ระบบอาหารปลอดภัย

| ลำดับ | ประเด็น                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | จำนวนกลุ่มเกษตรกร | ร้อยละ |
|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--------|
| 1     | การพัฒนาสินค้าเกษตรของกลุ่มให้มีระบบการผลิตที่ปลอดภัย และหามาตรฐานที่เหมาะสมกับสินค้าเกษตรของตนเอง เพื่อสร้างเป้าหมายในการพัฒนาสินค้า                                                                                                                                                                                             | 5 กลุ่มเกษตรกร    | 22.73  |
| 2     | กลุ่มเกษตรกรสามารถพัฒนาสินค้าเกษตรสู่ระบบอาหารปลอดภัยโดยใช้เป็นข้อต่อรองทางการค้าได้ ซึ่งการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนทำให้การแข่งขันของสินค้าเกษตรสูงและรุนแรงมากขึ้น เกษตรกรจึงควรพัฒนาและต่อยอดมาตรฐานสินค้าเกษตรสู่ระบบอาหารปลอดภัยให้มีคุณภาพที่สูง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการแข่งขันสินค้าเกษตรของชุมชนจนสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ | 5 กลุ่มเกษตรกร    | 22.73  |
| 3     | เกษตรกรควรมีความกระตือรือร้นในการหาความรู้ด้านมาตรฐานสินค้าเกษตร สินค้าปลอดภัย ทั้งในประเทศและสำหรับสินค้าที่จะส่งออกไปยังต่างประเทศ ซึ่งเกษตรกรสามารถเข้าร่วมการอบรมจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากหนังสือหรือบทความ งานวิจัยเชิงวิชาการต่าง ๆ หรือสามารถสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตได้                                      | 4 กลุ่มเกษตรกร    | 18.18  |
| 4     | กลุ่มเกษตรกรชุมชนจังหวัดเชียงใหม่มีการวางแผนการพัฒนาและต่อยอดอาหารหรือสินค้าเกษตรของตนที่จะนำมาเป็นอาหารบริโภคสำหรับมนุษย์ให้มีความปลอดภัย โดยไม่มีลักษณะของอาหารไม่บริสุทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยอาหาร และตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง                                                                                                  | 3 กลุ่มเกษตรกร    | 13.64  |

ที่มา : จากการทำวิจัย

ตารางที่ 6.5 แนวทางการพัฒนาและต่อยอดสินค้าเกษตรในชุมชนสู่ระบบอาหารปลอดภัย (ต่อ)

| ลำดับ | ประเด็น                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | จำนวนกลุ่มเกษตรกร | ร้อยละ |
|-------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--------|
| 5     | การบูรณาการการทำงานร่วมกันของเกษตรกรกับหน่วยงานรัฐและเอกชน ผ่านกิจกรรมหรือโครงการด้านการพัฒนาศักยภาพด้านการผลิตและการจัดการสินค้าเกษตรปลอดภัย ให้มีมาตรฐานที่มั่นคงและยั่งยืน เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรมีแนวทางในการพัฒนาสินค้าเกษตรที่ชัดเจนมากขึ้น                                                                                                                                                      | 2 กลุ่มเกษตรกร    | 9.09   |
| 6     | การสร้างต้นแบบของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ด้านการพัฒนาสินค้าเกษตรในระบบอาหารปลอดภัย การยกระดับการผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพที่สูง รวมไปถึงการจัดระบบฟาร์มอย่างมีมาตรฐานเพื่อเป็นต้นแบบ เชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรผู้ผลิต โรงงาน และตลาด ในลักษณะที่มีการผลิตวัตถุดิบและการเก็บเกี่ยวที่มีคุณภาพ ปลอดภัย ป้อนสู่โรงงานหรือแหล่งจำหน่าย ซึ่งสามารถสร้างความแน่นอนและยกระดับราคาสินค้าเกษตรคุณภาพได้ | 2 กลุ่มเกษตรกร    | 9.09   |
| 7     | เกษตรกรควรมีความมุ่งมั่นและแน่วแน่ในการทำเกษตรปลอดภัย เน้นวิถีเกษตรธรรมชาติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง อีกทั้งคนในชุมชนหรือสมาชิกกลุ่มควรมีความสามัคคีกัน ร่วมมือร่วมใจกันในการพัฒนาและต่อยอดสินค้าของตนเอง                                                                                                                                                                                                | 1 กลุ่มเกษตรกร    | 4.55   |
| รวม   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                   | 100    |

ที่มา : จากการทำวิจัย

จากตารางที่ 6.5 แสดงแนวทางการพัฒนาและต่อยอดสินค้าเกษตรในชุมชนสู่ระบบอาหารปลอดภัย พบว่า ส่วนใหญ่คือ การพัฒนาสินค้าเกษตรของกลุ่มให้มีระบบการผลิตที่ปลอดภัย และหามาตรฐานที่เหมาะสมกับสินค้าเกษตรของตนเอง โดยมาตรฐานและแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยด้านอาหาร มีดังนี้ (1) โครงการมาตรฐานอาหารระหว่าง



ประเทศ (Codex Alimentarius Commission: Codex) (2) การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (Good Agricultural Practice: GAP) (3) มาตรฐานสุขลักษณะที่ดีในการผลิตอาหาร (Good Hygiene Practice: GHP) (4) มาตรฐานการผลิตผลิตภัณฑ์ (Good Manufacturing Practice: GMP) (5) การวิเคราะห์อันตรายและการควบคุมจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม (Hazard Analysis Critical Control Point: HACCP) (6) สมาคมผู้ประกอบการค้าปลีกแห่งสหราชอาณาจักร (British Retail Consortium Standard-Food: BRC) (7) มาตรฐานอาหารระหว่างประเทศ (International Food Standard: IFS) (8) European Hygienic Equipment Design Group (EHEDG) หรือองค์กรหนึ่งในสหภาพยุโรปที่ก่อตั้งขึ้นด้วยเพื่อสร้างความก้าวหน้าในด้านสุขอนามัยและวิศวกรรมอาหาร (9) 3-A Sanitary Standards, Inc. (3-A SSI) หรือ องค์กรอิสระ ที่ไม่แสวงหากำไรซึ่งดำเนินการกำหนดมาตรฐานทางด้านสุขอนามัย และ (10) ระบบควบคุมปริมาณสารเคมีที่ใช้ในการเกษตร ซึ่งอาจตกค้างในสินค้าอาหารครอบคลุมถึงยาฆ่าแมลง สิ่งปรุงแต่งในอาหารสัตว์ และยารักษาโรคสำหรับสัตว์ (Positive list system) ซึ่งเกษตรกรสามารถเลือกมาตรฐานสินค้าที่เหมาะสมเพื่อสร้างเป้าหมายในการพัฒนาสินค้าของตนได้ และประเด็นกลุ่มเกษตรกรสามารถพัฒนาสินค้าเกษตรสู่ระบบอาหารปลอดภัยโดยใช้เป็นข้อต่อรองทางการค้าได้ เช่น คุณภาพผลิตภัณฑ์ที่ปลอดภัยจากสารเคมีตกค้าง กระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การเลี้ยงที่ถูกต้องสุขอนามัย และกระบวนการดูแลรักษาผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว เป็นต้น การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนทำให้การแข่งขันของสินค้าเกษตรสูงและรุนแรงมากขึ้น เกษตรกรจึงควรพัฒนาและต่อยอดมาตรฐานสินค้าเกษตรสู่ระบบอาหารปลอดภัยให้มีคุณภาพที่สูง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการแข่งขันสินค้าเกษตรของชุมชนจนสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ มีจำนวนกลุ่มเกษตรกรทั้งหมด 5 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 22.73

รองลงมา คือ เกษตรกรควรมีความกระตือรือร้นในการหาความรู้ด้านมาตรฐานสินค้าเกษตร สินค้าปลอดภัย ทั้งในประเทศและสำหรับสินค้าที่จะส่งออกไปยังต่างประเทศ ซึ่งเกษตรกรสามารถเข้าร่วมการอบรมจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากหนังสือหรือบทความงานวิจัยเชิงวิชาการต่าง ๆ หรือสามารถสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตได้ เช่น สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นต้น มีจำนวนกลุ่มเกษตรกรทั้งหมด 4 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 18.18

ประเด็นกลุ่มเกษตรกรชุมชนจังหวัดเชียงใหม่มีการวางแผนการพัฒนาและต่อยอดอาหารหรือสินค้าเกษตรของตนที่จะนำมาเป็นอาหารบริโภคสำหรับมนุษย์ให้มีความปลอดภัย โดยไม่มีลักษณะของอาหารไม่บริสุทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยอาหาร และตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้ผู้บริโภคปลอดภัยจากอันตรายที่มาจากอาหาร (food hazard) ได้แก่ อันตรายทางชีวภาพ  
อันตรายทางเคมี และอันตรายทางกายภาพ มีจำนวน 3 กลุ่มเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 13.64

ประเด็นการบูรณาการการทำงานร่วมกันของเกษตรกรกับหน่วยงานรัฐและเอกชน  
ผ่านกิจกรรมหรือโครงการด้านการพัฒนาศักยภาพด้านการผลิตและการจัดการสินค้าเกษตร  
ปลอดภัย ให้มีมาตรฐานที่มั่นคงและยั่งยืน เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรมีแนวทางในการพัฒนาสินค้า  
เกษตรที่ชัดเจนมากขึ้น และประเด็นการสร้างต้นแบบของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ด้านการพัฒนา  
สินค้าเกษตรในระบบอาหารปลอดภัย การยกระดับการผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพที่  
สูง รวมไปถึงการจัดระบบฟาร์มอย่างมีมาตรฐาน เพื่อเป็นต้นแบบ เชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกร  
ผู้ผลิต โรงงาน และตลาด ในลักษณะที่มีการผลิตวัตถุดิบและการเก็บเกี่ยวที่มีคุณภาพ ปลอดภัย  
ป้อนสู่โรงงานหรือแหล่งจำหน่าย ซึ่งสามารถสร้างความแน่นอนและยกระดับราคาสินค้าเกษตร  
คุณภาพได้ มีจำนวน 2 กลุ่มเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 9.09

ประเด็นสุดท้าย คือ เกษตรกรควรมีความมุ่งมั่นและแน่วแน่ในการทำการเกษตร  
ปลอดภัย เน้นวิถีเกษตรธรรมชาติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง อีกทั้งคนในชุมชนหรือสมาชิกกลุ่ม  
ควรมีความสามัคคีกัน ร่วมมือร่วมใจกันในการพัฒนาและต่อยอดสินค้าของตนเอง มีจำนวน  
1 กลุ่มเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 4.55



## 6.2 อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การวิจัยเพื่อพัฒนาและต่อยอดสินค้าเกษตรในชุมชนสู่ระบบ อาหารปลอดภัยภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” อาศัยแนวคิดกระบวนการวิเคราะห์ SWOT ของ นันทิยา หุตานวัตรและคณะ (2545) ในการวิเคราะห์จุดแข็ง โอกาส จุดอ่อน และอุปสรรคของกลุ่ม เกษตรกร จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 5 กลุ่มเกษตรกร ซึ่งการวิจัยพบว่า จุดแข็งของกลุ่มเกษตรกรที่สำคัญ คือ กลุ่มเกษตรกรมีสมาชิกที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการผลิต การตลาด คุณสมบัติของดิน การแปรรูปสินค้า การประชาสัมพันธ์ การจัดการบัญชีของกลุ่ม และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ แก่ผู้ที่สนใจได้ ด้านโอกาสที่สำคัญ คือ สินค้าเกษตรมีความต้องการในระดับประเทศทั้งในกลุ่ม ลูกค้ารายใหญ่และรายย่อย และกลุ่มเกษตรกรมีหน่วยงานและสถาบันการศึกษาเข้ามาช่วย สนับสนุนในการจัดการฟาร์ม และให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ แต่กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมยังมีจุดอ่อนที่สำคัญ คือ เกษตรกรยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการฟาร์มที่ดีและมี ประสิทธิภาพสูงสุด และมีอุปสรรคที่สำคัญ คือ สินค้าเกษตรมีความต้องการในระดับชุมชนจาก กลุ่มลูกค้าประจำเท่านั้น ทำให้ตลาดไม่มีความหลากหลาย ซึ่งการศึกษาของ ปณิศาภา สวนแก้ว (2557) กล่าวว่า ความสำเร็จในการดำเนินการตามนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกภายใต้ความร่วมมือ ระหว่างภาครัฐและเอกชน พบว่า มูลค่าทางการค้าที่เพิ่มสูงขึ้นมาจากการเพิ่มฐานข้อมูลในการ วิเคราะห์โอกาสทางการค้าจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

จากการวิเคราะห์และประเมินผลโดยใช้แบบจำลอง Diamond Model ของ Michael

E. Porter และแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีปัจจัยส่งเสริมและท้าทายสู่ความเป็นเลิศ ต่อการพัฒนาและต่อยอดสินค้าเกษตรสู่ระบบอาหารปลอดภัย ประกอบไปด้วย 1) ปัจจัยในการ ดำเนินงาน (Factor condition) 2) เงื่อนไขด้านความต้องการของตลาด (Demand condition)

3) อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุน (Related and supporting industries)

4) กลยุทธ์ โครงสร้าง และการแข่งขัน (Firm Strategy Structure and Rivalry) 5)

รัฐบาล (Government) และ 6) เหตุสุฉวิสัย หรือโอกาส (Chance) ทำให้นักวิจัยเห็นถึง

ศักยภาพของชุมชนในแต่ละแห่ง และทราบแนวทางในการพัฒนาและต่อยอดสินค้าเกษตรใน ชุมชนสู่ระบบอาหารปลอดภัย ทั้งหมด

7 ประเด็น ซึ่งประเด็นที่สำคัญที่สุด คือ การพัฒนาสินค้าเกษตรของกลุ่มให้มีระบบการผลิตที่ ปลอดภัย และหามาตรฐานที่เหมาะสมกับสินค้าเกษตรของตนเอง เพื่อสร้างเป้าหมายในการพัฒนา สินค้าเกษตรสู่ระบบปลอดภัยและตรงตามความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งการศึกษาของ มานิต ดัน

เจริญ (2558) เรื่อง พฤติกรรมการบริโภคผักให้ปลอดภัยจากสารพิษของประชาชน: ศึกษากรณี ตำบลคอนเจดีย์ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ปัจจัยหลักของผู้บริโภค คือ ระดับรายได้ ความรู้ ทักษะ ปัจจัยอื่น ได้แก่ การได้รับความสะดวกในการบริโภคผักให้ปลอดภัยจากสารพิษ และการมีวัสดุ อุปกรณ์ในการลดสารพิษ ปัจจัยเสริม ได้แก่ การได้รับคำแนะนำจากคนใกล้ชิดมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคผักให้ปลอดภัยจากสารพิษ

การศึกษาของ ชมนาค พจนามัตร์ และคณะ (2555) กล่าวว่า การจัดเวทีเสวนา เป็นกิจกรรมที่ปรับแนวคิดด้านสุขภาพ ทบทวนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชนกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความตระหนักถึงปัญหา และกำหนดแนวทางการจัดการหมู่บ้านอาหารปลอดภัยไปในทิศทางเดียวกัน สร้างองค์ความรู้ให้แก่ชุมชนที่จะควบคุมการผลิตอาหารที่ปลอดภัย ก่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชน อันเป็นภาพที่แสดงออกถึงศักยภาพของชุมชนในการดำเนินการที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

### 6.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไปควรที่จะศึกษาผลกระทบของประชาคมอาเซียนที่มีต่อกลุ่มเกษตรกรชุมชนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านการพัฒนาและต่อยอดสินค้าเกษตรสู่ระบบอาหารปลอดภัยของทุกชุมชนทั้ง 207 ชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ หลังจากนั้นทำการคัดเลือกชุมชนที่มีศักยภาพในการแข่งขันประชาคมอาเซียนด้านการพัฒนาและต่อยอดสินค้าเกษตรสู่ระบบอาหารปลอดภัย เพื่อนำมาเป็นตัวแทนของชุมชนในการวางแผนการพัฒนาการเกษตรด้านการพัฒนาและต่อยอดสินค้าเกษตรสู่ระบบอาหารปลอดภัย บนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในจังหวัดเชียงใหม่ และในระยะต่อไป การวิจัยควรบูรณาการการทำงานกับชุมชนนอกจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายของการขยายผลการวิจัยให้เกิดประโยชน์ของการนำไปใช้ให้มากขึ้น รวมถึงการวางแผนการพัฒนาสินค้าเกษตรสู่ระบบอาหารปลอดภัยร่วมกับชุมชนในประเทศอาเซียนทั้ง 9 ประเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนาสินค้าเกษตรอย่างยั่งยืนและเกิดประโยชน์ร่วมกันมากที่สุด นอกจากนี้งานวิจัยทำให้เห็นถึงกระบวนการการผลิตและการจัดจำหน่ายอาหารปลอดภัยอย่างเป็นระบบ ซึ่งถ้าหากกลุ่มเกษตรกรนำผลวิจัยในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ในการผลิตและการจัดจำหน่าย จะสามารถต่อยอดอาหารปลอดภัยอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล